

Verksamhetsberättelse 2017 Skolnämnden

Nämndsversion

Ordförande: Kenneth Netterström

Skoldirektör: Staffan Erlandsson

2018-02-05

Innehållsförteckning

1. Viktiga händelser 2017	4
2. Ekonomisk sammanställning	4
3. Mål och måluppfyllelse.....	5
4. Verksamhetsuppföljning.....	7
4.1 Nämnd och stab	7
4.2 Pedagogcentrum	8
4.3 Ungdomsmottagningen	8
4.4 Det kommunala aktivitetsansvaret.....	8
4.5 Verksamhetsförlagd lärarutbildning (VFU).....	9
4.6 Förskola och pedagogisk omsorg	9
4.7 Förskoleklass, grundskola och fritidshem.....	11
4.8 Grundsärskola.....	14
4.9 Gymnasieskola.....	14
4.10 Gymnasiesärskola.....	15
4.11 Kommunal vuxenutbildning.....	16
5. Uppföljning av uppdrag i budget 2017	16
6. Prognossäkerhet under året.....	19
7. Uppföljning enligt kommunens barn- och ungdomspolicy.....	20
8. Miljöarbete	21
9. Framåtblick	21
Bilagor:	21
Bilaga 1: Målbilaga verksamhetsplan 2017.....	21
Bilaga 2: Uppföljning interkontrollplan.....	21
Bilaga 3: Uppföljning asylsökande och nyanlända 2017	21

I. Viktiga händelser 2017

- Prolympia AB lägger ner verksamheten i Åkersberga
- Röllingbyskolan i kommunal regi, startar den 1 maj
- Helleborusskolan etablerar sig i Österåkers kommun
- Auktorisation av utförare införs inom kommunal vuxenutbildning
- Utbildning av barnskötare till förskollärare startar i samarbete med Uppsala Universitet
- Ungdomsmottagningen överförs organisatoriskt till Skolnämnden

2. Ekonomisk sammanställning

Driftsredovisning per slag (tkr)	Budget 2017	Utfall 2017	Budget-avvikelse	Utfall 2016
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	51 257	50 763	-494	49 796
Övriga intäkter	38 093	42 806	4 713	41 885
Summa intäkter	89 350	93 570	4 219	91 681
<i>varav internt</i>		0		
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-12 657	-14 556	-1 899	-9 706
Lokalkostnader	-408	-991	-583	-946
Kapitalkostnader	-31	0	31	-31
Köp av verksamhet	-1 107 699	-1 108 817	-1 118	-1 058 160
Övriga kostnader	-6 830	-7 462	-632	-10 661
Summa kostnader	-1 127 625	-1 131 826	-4 201	-1 079 503
<i>varav internt</i>		-636 188		-602 446
Verksamhetens nettokostnader	-1 038 275	-1 038 257	18	-987 822

Nämndens nettokostnad uppgick till 1 038 mnkr vilket är en ökning med 5 % jämfört med föregående år. Utfallet är samma som budgeterat men avvikelser på volymer finns i flera verksamheter. Ca 90 % av nämndens ram fördelas via peng per barn eller elev och kostnadernas storlek beror på volymer i respektive verksamhet. 2017 fanns ca 2 300 barn i förskola, 165 i pedagogisk omsorg, ca 6 200 i grundskola, 3 050 i fritidshem samt 1 650 i gymnasiet.

3. Mål och måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål mandatperioden 2015 - 2018

- Invånarna ska uppleva en professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service
- Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet
- Österåkers kommun ska ha en ekonomi i balans
- Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade
- Österåkers kommun ska ha en trygg miljö
- Österåker skall sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka
- Stark och balanserad tillväxt - Tillväxten skall vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Tabell. Inriktningsmålet ” Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet” med övergripande insatser för måluppfyllelse och resultat. Hela måltabellen finns i bilaga.

		Utfall 2017	Målnivå	Mätmetod	Åtgärd	Resultat
Österåker ska vara bästa skolkommunen i länet:	Elevernas kunskapsresultat i skolan och föräldrarnas nöjdhet i förskolan ska öka					
	Indikator (Andel elever med behörighet till gymnasium)	92%	100%	SCB /Siris lä 2016/17	Salsa, verksamhetsstöd *, uppföljning / analys av resultat, insatser inom pedagogcentrum	Ej uppnått, förbättrats marginellt
	Indikator (Lärarnas behörighet)	70%	100%	SCB /Siris lä 2015/16	VFU, uppföljning, kartläggning, analys av behörighet.	Ej uppnått, förbättrats marginellt
	Indikator (Minst godkänd i alla ämnen)	83%	100%	SCB /Siris, lä 2016/17	Salsa, verksamhetsstöd, uppföljning / analys av resultat, insatser inom pedagogcentrum	Ej uppnått, meritvärde förbättrats
	Indikator (Föräldrarnas nöjdhet i förskolan)	91%	100%	Enkät ht 2017	Verksamhetsstöd, uppföljning / analys av resultat, insatser inom pedagogcentrum, utbildning till förskollärare, bonussystem	Ej uppnått, lika nivå

* Verksamhetsstöd avser fördelning av extra resurser för särskilt stöd som produktionsförvaltningen själva gör i dialog med sina enheter.

”Med målen i sikte” – ny uppföljningsmodell

Syftet är att belysa sambandet mellan resurser och resultat och att bidra till förbättrade analyser och åtgärder för ökad likvärdighet och måluppfyllelse.

En enkät har under våren 2017 gått ut till alla elever åk F -9, undervisande personal och ledning i de kommunala grundskolorna med frågor som rör läroplanens områden. Samma enkät genomfördes med eleverna F – 9 under hösten 2017 och även i samtliga förskolor i kommunen. Generellt ser resultaten ut att ha förbättrats i

åk F -3 medan åk 4-9 ligger kvar på samma nivå som vårens enkät. Under hösten 2017 har verksamhetsbesök genomförts på de kommunala grundskolorna med uppföljning av enkätundersökningen och skolornas systematiska kvalitetsarbete. Enkätundersökningen har generellt mottagits positivt av verksamheterna och bedöms kunna bidra till fortsatt kvalitetsutveckling. Utvecklingsområden som framträder generellt är elevernas delaktighet, tillgängligt lärande, behörighet och lokalfrågor.

Resultaten i förskolan visar att tryggheten bland barnen är väldigt hög i både kommunala och fristående verksamheter. Gällande vårdnadshavares nöjdhet är generellt sett de med barn i fristående verksamheter något mer nöjda än vårdnadshavare med barn i kommunala verksamheter. Totalt sett visar undersökningen att verksamheterna i kommunen håller hög kvalitet. Även den tillsyn som genomförts på alla fristående förskolor under året framvisar goda resultat.

4. Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget 2017	Utfall 2017	Budget-avvikelse	Utfall 2016
Skolnämnden	-901	-861	40	-915
Stab	-12 698	-12 379	319	-11 745
<u>Förskola</u>				
Pedagogisk omsorg	-14 774	-14 000	774	-14 761
Förskola	-219 627	-224 082	-4 455	-220 134
Stöd i förskola	-8 040	-6 907	1 133	-6 983
Övr likvärdighetsresurser mm	-3 832	-3 644	188	-3 706
Öppen förskola	-1 327	-1 327	0	-1 272
<u>Grundskola</u>				
Förskoleklass	-28 718	-28 611	107	-26 897
Grundskola år 1-9	-419 696	-428 575	-8 879	-398 894
Fritidshemsverksamhet	-70 895	-68 903	1 992	-67 210
Stöd i grundskola, F-klass, Fth	-36 222	-35 530	692	-29 656
Modersmål, Förberedelseklass	-5 472	-4 627	845	-4 996
Övr likvärdighetsresurser mm	-15 051	-14 936	115	-15 285
<u>Särskola</u>				
Grundsärskola	-16 909	-17 116	-207	-16 031
Gymnasiesärskola	-10 389	-10 920	-531	-10 063
<u>Gymnasium och vuxenutbildning</u>				
Gymnasieverksamhet	-153 478	-148 889	4 589	-141 165
Stöd i gymnasiet	-3 700	-3 584	116	-3 924
Modersmål gymnasiet	-585	-578	7	-892
Grundläggande vuxenutbildning	-1 752	-1 951	-199	-1 646
Gymnasial vuxenutbildning	-7 595	-5 000	2 595	-6 116
Svenska för invandrare	-4 084	-3 326	758	-4 202
Särvux	-1 355	-1 355	0	-1 328
Ungdomsmottagningen	-1 175	-1 156	19	-
Verksamhetens nettokostnader	-1 038 275	-1 038 256	18	-987 822

4.1 Nämnd och stab

Skolnämndens uppdrag omfattar resursfördelning, uppföljning av kvalitet och resultat, utredningar och hantering av nämndsfrågor, information, myndighetsbeslut inom särskola, fördelning av tilläggsbelopp och lokalprognoser. Under Skolnämnden organiseras även Pedagogcentrum, det kommunala aktivitetsansvaret, verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningen (VFU) och ungdomsmottagningen.

4.2 Pedagogcentrum

Inom Pedagogcentrum samlas huvuddelen av Skolnämndens stöd – och utvecklingsinsatser riktade mot verksamheterna. Pedagogcentrum har bl a anordnat föreläsningar och erbjudit handledning och kurser till förskolor och skolor. Insatser mot teknik, IT och programmering har förstärkts. En webbaserad utbildning för tillgänglig lärmiljö har erbjudits till all personal. Inför skolstart 2017, anordnades för andra året en ”kick-off” för all personal, med föreläsningar och seminarier. En utbildning av ca 40 barnskötare till förskollärare har startat i samverkan med Uppsala Universitet. Generellt har det varit hög efterfrågan på insatser genom Pedagogcentrum.

4.3 Ungdomsmottagningen

Ungdomsmottagningens uppdrag är att främja hälsa hos Österåkers ungdomar i åldern 12 - 23 år. Det övergripande målet är inriktat på att främja ungdomars identitetsutveckling, sexualitet, samlevnad, en hälsosam livsstil, psykisk hälsa samt att förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara infektioner. Verksamheten bedrivs i samverkan mellan kommun och Stockholms läns landsting. Under 2017 har PRIO medel (statsbidrag) använts till kompetenshöjande åtgärder, utökad tjänstgöringsgrad för befintligt anställda samt en projektanställning av kurator med 60 %. Tack vare denna insats har mottagningstider samt ett utåtriktat arbete på bl a olika skolor kunnat utökas. Ungdomsmottagningen har HBTQ certifierats under 2017.

4.4 Det kommunala aktivitetsansvaret

Aktivitetsansvaret omfattar ungdomar mellan 16 och 19 år som inte arbetar eller studerar på nationella program i gymnasieskolan. Orsaken till registrering i aktivitetsansvaret är obehörighet till nationellt program på gymnasieskolan, avbrutna studier eller ej färdigställd gymnasieexamen efter 3 år. Totalt under 2017 har 460 ungdomar i Österåker någon gång under året omfattats. Totalt utgör det drygt 20% av den totala åldersgruppen som är folkbokförda i kommunen.

Större delen av ungdomarna inom aktivitetsansvaret återfinns i skolformer så som gymnasieskolans introduktionsprogram, i år 9 i grundskolan, gymnasiesärskola, utlandsstudier eller alternativa studieupplägg för elitsatsande ungdomar.

Samtliga ungdomar som inte är inskrivna i någon skolform blir kontinuerligt kontaktade och erbjudna hjälp. 65 ungdomar har tackat nej pga. arbete, sjukskrivning, föräldraledighet eller andra omständigheter. Av de 58 ungdomar som under året har tackat ja till studie- och yrkesvägledning och/eller coachande samtal och stöd i sina myndighets- och vårdkontakter från KAA-teamet har 29 gått ut i studier på nationellt program/komvux/folkhögskola, 3 har gått ut i praktik och 2 i arbete. De av dessa ungdomar som ännu inte gått ut i aktivitet erhåller fortsatt stöd under 2018.

4.5 Verksamhetsförlagd lärarutbildning (VFU)

Skolförvaltningen samordnar VFU platser inom kommunens skolor, samverkar med lärosäten och initierar utbildning för handledare. Under 2017 har VFU samordnaren

- placerat 30-40 studenter/termin (totalt finns cirka 120 studenter i kommunens verksamheter)
- deltagit i ett antal samverkansmöten
- deltagit i arbetet med att ta fram ett nytt samverkansavtal med högskolan
- genomfört en grundläggande utbildning i bedömning av VFU
- planerat för en 7,5 poängs handledarutbildning i samarbete med Stockholms universitet (genomförs våren 2018)

4.6 Förskola och pedagogisk omsorg

Antalet barn i pedagogisk omsorg var 165 barn i genomsnitt jämfört med 180 under 2016. Nettokostnad per barn var 85 tkr per barn och år.

Pedagogisk omsorg Genomsnitt (jan-dec)	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Totalt barn i pedagogisk omsorg	178	165	-13	180
Nettokostnad	-14 774	-14 000	774	-14 761
Nettokostnad/plats	-83	-85	-2	-82
Intäkter - avgifter	1 980	1 863	-117	1 981
intäkter/barn	11,1	11,3	0	11,0

Antalet barn i förskolan blev 2320 barn i genomsnitt över året. Det är 30 fler barn än budget men lika många som föregående år. Nettokostnad per barn var 98 tkr per barn och år. 61 % av barnen går i kommunal regi i kommunen och 36 % i fristående regi i kommunen. Tabellen visar förskolans olika intäkter och kostnader. För barnomsorg på obekvämtid blev utfallet 204 tkr.

Förskola Tkr	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Bruttokostnad peng inkl lokal	-251 650	-256 487	-4 837	-250 139
Bonus i förskolan	-1 300	-640	660	
Intäkter - avgifter	26 909	26 689	-220	25 873
Intäkter momscomp	6 360	6 173	-187	5 832
Intäkter migrationsverket	240	216	-24	226
Intäkter Statsbidrag Obekvä		42	42	
Kundförluster		-141	-141	-155
Barnomsorg på obekvä arbets	-186	-204	-18	-7
Nettokostnad peng och lokal	-219 627	-224 352	-4 725	-220 136
Nettokostnad/barn inkl likv. förs	-98	-98		-96
Intäkter Avgifter/barn	11,7	11,5		11,2

Tabell, Österåkers kommun, barn per årsarbetare/andel förskollärare 2014 – 2016.

	2014		2015		2016	
	Barn/åa	Andel förskoll	Barn/åa	Andel förskoll	Barn/åa	Andel förskoll
Totalt kommunala	6,1	33%	6,0	35%	6,1	36%
Totalt enskilda	5,7	20%	5,4	28%	5,6	28%
Totalt Österåker	6	29%	5,8	32%	5,9	33%
Skilnad föregående år			-0,2	3%	0,1	1%

Källa: SCB 15 oktober 2014-2016

Statistiken för 2017 blir officiell först den 25 april men kommunens egen sammanställning visar att antal barn per årsarbetare per oktober 2017 låg på totalt 5,5 jämfört med 2016 då antal barn per årsarbetare var 5,9. Andelen förskollärare låg i oktober 2017 på totalt 30,4 procent, vilket är en bit ifrån det nämndspecifika målet på 37 procent. De kommunala verksamheterna har en högre andel förskollärare, 32,3 procent, jämfört med de fristående enheterna som ligger på 27,3 procent.

Bonussystem

Det bonussystem som infördes 2017 gav i maj månad fyra kommunala förskolor och tre fristående extra ersättning till en totalsumma av 232 tkr. Ersättningen för oktober månad genererade ersättning för sju kommunala förskolor och två fristående till en totalsumma av 407 tkr. Vid uppföljningen i oktober 2017 hade andelen förskollärare totalt sjunkit med 2 %, vilket är en indikation på att satsningen inte haft avsedd effekt ännu.

Särskilt stöd

I grundbeloppet ingår resurser för barn i behov av särskilt stöd. För de barn som är i behov av extraordinära insatser som inte ingår i förskolans ordinarie verksamhet och

uppdrag finns möjlighet att ansöka om tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd. För 67 barn i förskolan har ett sådant extra stöd beviljats.

Språkförskolan Penseln

Språkförskolan är en förskola för barn med grav tal- och språkstörning som drivs i samarbete med landstinget som finansierar en logopedresurs i verksamheten. Språkförskolan erbjuder special- och språkpedagogisk verksamhet i liten barngrupp med hög personaltäthet för att stärka barnens kommunikationsförmåga och språkliga färdigheter. Verksamheten har åtta platser för barn i åldern 3 - 6 år. Under 2017 var åtta barn inskrivna på Penseln. Samtliga sexåringar som lämnade språkförskolan inför skolstart höstterminen 2017 började i vanlig grundskola i kommunen.

4.7 Förskoleklass, grundskola och fritidshem

Antalet elever ökade med ca 140 jämfört med föregående år och var ca 70 fler än budgeterat. Liten årskull nior gick ut och stor årskull ett får den effekten. Detta innebar högre nettokostnader med 8 mnkr. 67% går i kommunal regi i kommunen och 19 % går i fristående regi i kommunen övriga 15% går utanför kommunen.

Grundskola	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
Genomsnitt (jan-dec)	2017	2017		2016
Förskoleklass	610	613	3	562
Elever i grundskola år 1-3	1789	1805	16	1803
Elever i grundskola år 4-5	1275	1286	11	1277
Elever i grundskola år 6-9	2 471	2 511	40	2 379
Totalt 1-9	5 535	5 602	67	5 459
Asylsökande åk 1-9	-	24		42
Totalt F-9 inkl asyl	6 145	6 239		6 063

Grundskola	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
Tkr	2017	2017		2016
Bruttokostnad peng inkl lokal	-423 800	-430 259	-6 459	-411995
Lokalhyra skolidrott	-6 000	-6 000	0	
Satsning skolkök 2017	-1000	-999	1	
Satsning digital utrustning 2017	-2 000	-1998	2	
Intäkter momscomp	9 504	8 860	-644	8 824
Intäkter migrationsverket	3 300	2089	-1211	4088
Intäkter nyanlända socialnämnden	300	540	240	220
Övrigt			0	-30
Nettokostnad grundskola	-419 696	-427 767	-8 071	-398 893
Nettokostnad inkl likvärdighetsresurs	-434 747	-442 703	-7 956	-414 178
Nettokostnad/elev 1-9 inkl likv. Resurs	-78,5	-79,0		-75,9

3060 barn har i genomsnitt gått i fritidsverksamheten under året vilket var 30 färre än föregående år ca 70 färre än budgeterat. Detta innebär lägre kostnaden med 2 mnkr än budgeterat för 2017. Nyttjande graden är ca 94 % i årskurs F-3 samt 40 % i årskurs 4-6.

Fritidshem	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
Genomsnitt (jan-dec)	2017	2017		2016
år F	536	567	31	519
år 1-3	1739	1699	-40	1709
år 4-6	857	797	-60	862
Totalt Fritidshem	3 132	3 063	-69	3 090

Öppna jämförelser, SKL

I det sammanvägda resultatet i grundskola 2017 placerade sig Österåkers kommun på plats 14 vilket innebar en förbättring från plats 130 2014.

Inom länet ligger Österåker på femte plats. För att placera sig högt i rankingen behöver kommunen både ha goda faktiska resultat och bra resultat i förhållande till sin elevsammansättning. Även kommunens effektivitetstal har förbättrats och ligger nu på plats 2.

Behöriga lärare

Ett av Skolnämndens resultatmål 2017 är att öka andelen behöriga lärare. Andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett ämne var 70 % 2016/17, vilket var en marginell ökning jämfört med 2015/16. Andelen med pedagogisk högskoleexamen var 76 %. Andelen behöriga lärare var högre i kommunala enheter än i fristående. En stor spridning mellan enheter (39 - 100 procent) visar på brister i likvärdigheten. I det systematiska kvalitetsarbetet framgår att behöriga lärare är ett

prioriterat utvecklingsområde. Svårigheter att rekrytera beror bl a på en generell lärarbrist vilket ger hög konkurrens och högt löneläge. ”Läraryftet” är en statligt finansierad fortbildning som syftar till att öka behörigheten

Slutbetyg åk 9

Skolnämndens resultatmål omfattar bland annat kunskapskraven i åk 9 och behörighet till gymnasieskolan. Likvärdigheten inom dessa variabler har förbättrats. 2015 var spridningen inom variabeln ”uppnått kravnivån i alla ämnen” 55 - 100 %. 2017 var spridningen 78 (88) till 94 %. Inom parentes anges resultat exkl. nyanlända för Solskiftesskolan som hade förberedelseklass. Söraskolans resultat har avsevärt förbättrats, trots socioekonomisk struktur och särskilda undervisningsgrupper. Fördelning av resurser efter elevsammansättning, t ex SALSA och verksamhetsstöd, bedöms bidra till mer likvärdiga förutsättningar för måluppfyllelse.

Tabell. Slutbetyg åk 9, inkl. elever med okänd bakgrund (t ex nyanlända) Österåkers kommun (Siris)

	Andel som minst uppnått kravnivån i alla ämnen			Andel behöriga till yrkesprogram			Genomsnittligt meritvärde		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Samtliga huvudmän	83	83	84	92	91	91	247	237	227
Träsättraskolan	89	86	89	93	100	91	252	245	242
Söraskolan	81	61	56	100	79	75	232	208	186
Solskiftesskolan	78	82	86	88	91	94	231	231	228
Skärgårdsstadsskolan	82	97	94	100	100	100	250	262	233
Fredsborgsskolan (fri)	94	95	*	100	100	*	272	271	*
Prolympia (fri)	80	88	82	91	90	90	256	235	216
Akers (fri)	*	100	100	*	100	100	*	267	271

* årskursen eller uppgifter saknas

Frånvaro

Uppgifter rörande frånvaro ingår i enheternas systematiska kvalitetsarbete. Inom kommunala skolor har frånvaro med 50 – 80 % ökat från 13 till 28 elever sedan föregående läsår, vilket kan indikera en risk för ökat antal ”hemmasittare”. Frånvaro under 20 % och över 80 % ligger på samma nivå som föregående år. 6 elever hade en

frånvaro på över 80 %. I statistiken framgår inte orsakerna till frånvaron. Skolförvaltningen deltar i ett projekt inom socialförvaltningen kring problematisk skolfrånvaro.

Läs – och skrivsatsning

2014 – 2018 fördelas årligen 1 mnkr för att stärka kunskaperna inom läs – och skriv i årskurs 1 och 2. Fördelning 2017 har gjorts efter antal elever i respektive årskurs och enhet. Redovisning har begärts från enheterna senast 15 november 2017. Två enheter har inkommit med redovisning. De uppger att resursen använts till personalförstärkning, inköp av läromedel och It utrustning.

Särskilt stöd

I grundbeloppet ingår resurser för elever i behov av särskilt stöd. Åtgärder som ingår i skolans ordinarie resurser är t ex anpassade pedagogiska strategier, stöd i relationer till andra elever, specialundervisning, kompensatoriska hjälpmedel, elevhälsa. För elever som är i behov av extra ordinära insatser finns möjlighet att ansöka om tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd. För 206 elever i förskoleklass och grundskola har ett sådant extra stöd beviljats.

4.8 Grundsärskola

I kommunen erbjuds grundsärskola på Sjökarbyskolan och Solskiftesskolan för elever som inte når grundskolans mål på grund av en intellektuell funktionsnedsättning. Under vårterminen var 37 elever inskrivna i grundsärskolan och under höstterminen 34 elever. Sex av eleverna går i skolor utanför kommunen.

Grundsärskola	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Grundsärskola År 1-9	38	35	-3	36
Fritidshem År 1-6	17	13	-4	11
Nettokostnad tkr	-16 909	-17 116	-207	-16 031
Nettokostnad/elev inkl fritidshem	-445	-489	-44	-445

4.9 Gymnasieskola

Läsåret 2016/17 gick 52 procent av eleverna i gymnasieskolor utanför kommunen. Störst andel fanns på högskoleförberedande program. Genomströmning med gymnasieexamen efter 3 år var 84 % på Österåkers gymnasium, 57 % på Skärgårdsgymnasiet och 65 % på IT gymnasiet. En faktor som påverkar genomströmningen och andelen som slutför gymnasieskolan är tillgång till studie – och yrkesvägledning i både grundskolan och gymnasieskolan, vilket behöver

förstärkas. Antalet elever per SYV är betydligt lägre i fristående skolor än i kommunala.

Antalet i gymnasiet var ca 1650 elever i genomsnitt varav ca 80 var nyanlända. Nettokostnaden per elev var 93 tkr per år vilket var lägre än budgeterade 97,1 vilket är en bidragande orsak till att kostnaden blev 4,7 mnkr lägre än budgeterat.

Gymnasiet Elever (genomsnitt)	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Totalt	1562	1576	14	1514
Asylsökande gymnasiet	53	57	4	56
Nyanlända perm.uppehållstillstånd	9	20	11	34
Totalt inkl nyanlända	1624	1653	29	1604
Modersmål i gymnasiet antal	85	69	-16	139

Gymnasiet	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Brutto kostnad programpeng	-164 049	-161442	2 607	-153 537
Struktur tillägg	-1600	-1542	58	-1784
Stöd i gymnasieskola & specialskola	-3 700	-3 668	32	-3 924
Intäkter moms komp	5 340	5 671	331	5 146
Intäkter migrationsverket	5 931	6 330	399	6 938
Intäkter nyanlända socialnämnden	900	2 845	1945	2 550
Inackorderingstillägg		-226	-226	-197
Adm avg		-442	-442	-282
Modersmål i gymnasiet	-585	-578	7	-892
Total nettokostnad	-157 763	-153 052	4 711	-145 981
Nettokostnad/gymnasieelev	-97,1	-92,6		-91,0

Särskilt stöd

I programpengen ingår resurser för elever i behov av särskilt stöd. Åtgärder som ingår i skolans ordinarie resurser är t ex anpassade pedagogiska strategier, stöd i relationer till andra elever, specialundervisning, kompensatoriska hjälpmedel, elevhälsa. Tilläggsbelopp eller extra ersättning utöver programpeng har beviljats till 31 elever på gymnasiet. Av dessa är 29 antagna till särskilda AST-grupper.

4.10 Gymnasiesärskola

Kommunen har ingen egen gymnasiesärskola, utan eleverna söker plats i gymnasiesärskolor utanför kommunen. Under vårterminen var 23 elever inskrivna i gymnasiesärskolan och under höstterminen var 30 elever inskrivna.

Kostnaden per elev blev högre 420 tkr/år jämfört med föregående år 373 tkr/år vilket är beroende på vilken behovsnivå eleverna.

Gymnasiesärskola	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Gymnasiesärskolan	30	26	-4	27
Nettokostnad tkr	-10 389	-10 920	-531	-10 063
Nettokostnad/elev	-346	-420	-74	-373

4.11 Kommunal vuxenutbildning

Inom den kommunala vuxenutbildningen har auktorisation av ca 26 utförare inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning inklusive egen regi i Österåkers kommun, genomförts under våren 2017. Det innebär en ökning med ca 10 utförare. Inom sfi finns befintliga avtal med fem utförare inklusive Österåkers egen regi. Antal elever inom gymnasiala kurser var 500 och inom grundläggande 93. Inom sfi fanns 375 studerande. Antalet betyg inom sfi var 256. Antalet avbrott inom sfi var 221, dock kan flera elever ha gjort flera avbrott och sedan startat på nytt vilket gör statistiken svårtolkad. Andelen studerande med godkända betyg var 83 % inom gymnasial vuxenutbildning, vilket var samma resultat som föregående år och 84 % inom grundläggande vuxenutbildning, vilket innebar en ökning med 1%. Målet var 85 %, vilket inte uppnåddes.

Lokaler

Skolförvaltningen har i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen reviderat plan för utbyggnad av nya förskolor och skolor. Syftet är att visa var och när nybyggnation behöver ske. Inom den närmaste tioårsperioden behövs enligt planen 14 – 15 förskolor och 3 – 4 grundskolor. I Skolvalet 2017 kunde över 90 % av önskemål om skolplacering tillgodoses och övriga kunde få en placering nära hemmet i enlighet med skollagens bestämmelser. Störst svårigheter att tillgodose önskemålen fanns i Österskär och Åkerstorp där platserna inte täckte efterfrågan. Röllingbyskolan startade i kommunal regi när Prolympia lade ner verksamheten våren 2017. Enheten tog emot en förskoleklass ht 2017 vilket innebar att elever i närområdet kunde få en placering nära hemmet. Enheten bygger successivt vidare med låg - mellanstadium.

5. Uppföljning av uppdrag i budget 2017

Uppdrag	Genomförande	Redovisning
Uppdrag 24. Uppföljning av effekten av politiska satsningar	PWC har i samverkan med skolförvaltningen genomfört en uppföljning av satsningar under åren 2014 – 2016.	Skolnämnden december 2017, överlämnat till KF.

Uppdrag 25. Införa ett bonussystem i förskolan	2017 utbetalades 639 tkr i bonus. Andelen förskollärare hade minskat med 2 %.	Månadsuppföljning i november 2017
Uppdrag 26. Utreda förutsättningarna för utökad antal timmar i idrott och hälsa	Utredning genomförd av skolförvaltningen	Skolnämnden juni 2017, överlämnat till KS.
Uppdrag 27. Anordna utbildning för barnskötare till förskollärare	En utbildning har startat i samverkan med Uppsala Universitet.	Redovisas i verksamhetsberättelse 2017
Uppdrag 28. Utreda förutsättningar för tvåläraresystem	Utredning genomförd av skolförvaltningen	Förslag till budget och verksamhetsplan 2018 (augusti 2017).
Uppdrag 29. Fördela 2 mkr för digitalisering	Fördelning har gjorts efter antal elever i åk 1 – 9 per enhet.	En enhet har redovisat.
Uppdrag 30. Fördela 1 mkr för skolkök.	Fördelning till måltidsenheten och resp. fristående enhet efter antal elever.	En enhet har redovisat.
Uppdrag 31. Inventering lokaler.	Enkät till samtliga rektorer.	Redovisas i verksamhetsberättelse 2017.
Uppdrag 32. Inventering av basläromedel i grundskolan.	Enkät till samtliga rektorer.	Redovisas i verksamhetsberättelse 2017
Uppdrag 33. Utreda fjärrundervisning på Ingmarsö	Utredning genomförd av skolförvaltning.	Redovisas i verksamhetsberättelse 2017
Uppdrag 34. Utreda insatser för elever med särskild begåvning	Utredning genomförd av skolförvaltning.	Förslag till budget och verksamhetsplan 2018 (augusti 2017)

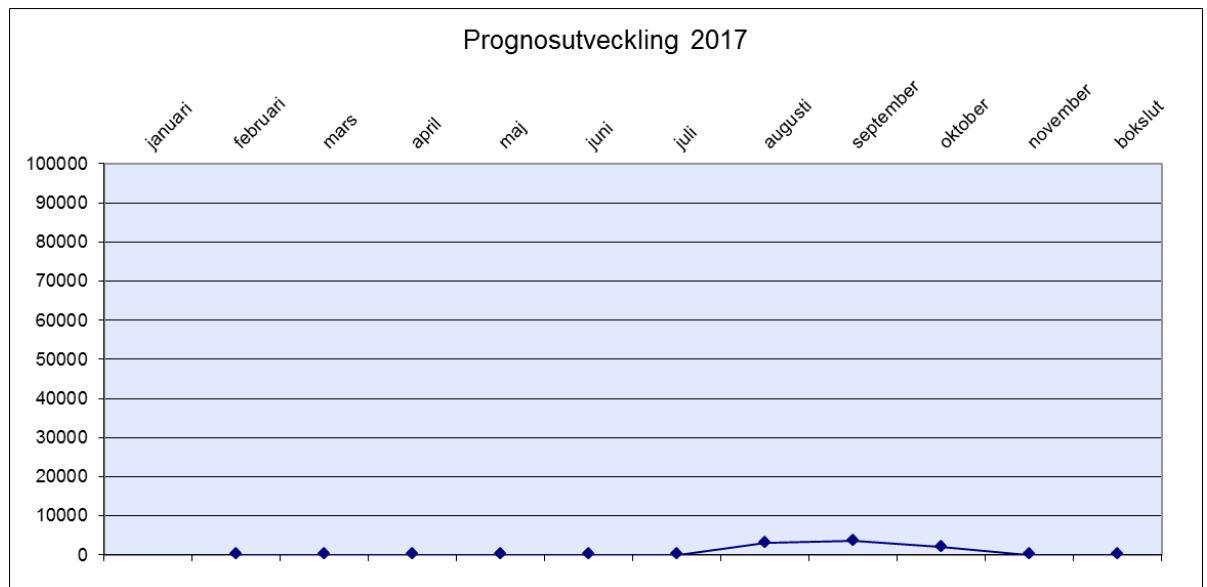
Uppdrag 31. Inventera grundskolornas lokaler för basutrustning i uppehållsrum, klassrum, omklädningsrum och toaletter. Inventeringen genomfördes i form av en enkät till samtliga rektorer. Ca 70 procent hade inga

särskilda uppehållsrum. Övriga uppgav ingen brist på basutrustning i de aktuella lokalerna. Vissa brister uppgavs i utrustning inom hem – och konsumentkunskap, NO, språk och teknik. Utrustning i klassrum kan variera mellan årskurser och enheter utifrån lokala beslut utan att likvärdigheten behöver påverkas. I rektors ansvar ingår att fördela resurserna och organisera verksamheten så att elevernas måluppfyllelse säkerställs.

Uppdrag 32. Inventera basläromedel i grundskolan. I en enkät till samtliga rektorer efterfrågades i vilken utsträckning enheten har tillgång till läromedel i tryckt, digital eller annan form i tillräcklig omfattning för att säkerställa elevernas måluppfyllelse. Majoriteten av rektorerna uppger att de har tillfredställande tillgång till läromedel för att säkerställa elevernas måluppfyllelse. Ansvaret att bedöma behovet och typ av läromedel åvilar rektor.

Uppdrag 33. Utredda förutsättningarna för fjärrundervisning på Ingmarsö. Fjärrundervisning är interaktiv undervisning som sker på distans. Genom användningen av IKT undervisar läraren eleven/eleverna, som befinner sig i en skollokal tillsammans med en handledare. Huvudmannen kan anordna fjärrundervisning då skolan saknar behörig lärare i ämnet eller om elevunderlaget är för litet. I dagsläget är det endast tillåtet att anordna fjärrundervisning i moderna språk, modersmål, samiska (i sameskolan) och teckenspråk, men Skolverket genomför just nu ett försöksprojekt där man provar att anordna fjärrundervisning i fler ämnen än de som idag är aktuella. Projektet pågår fram till juni 2018.

6. Prognossäkerhet under året

Utfallet för året blev 18 tkr lägre kostnader än budgeterat vilket motsvara 0,002 % av totala omslutningen på 1 038 mnkr. Fram till augusti redovisades en nollprognos för helåret. I augusti var prognosen ett överskott med 3 mnkr på total nivå. Lägre genomsnittskostnader för gymnasiet per elev var en anledning till prognosförändringen i augusti. I oktober var prognosen 2 mnkr lägre kostnader än budget. Prognosen för grundskolan har förändrats mest under året. I delåret bedömdes 40 fler grundskoleelever men det blev totalt 70 fler på helår som gett högre kostnader och påverkade att prognosen från augusti inte höll hela året. Även förskolans kostnader och volymer har ökat mer än uppskattat i prognos för augusti. Prognosen för vuxenutbildning och sfi har varit svårbedömd hela året och sent i december fick vi meddelande om ett statsbidrag för 2017 på ca 1 mnkr som förbättrade resultatet för gymnasiala vuxenutbildningen.

7. Uppföljning enligt kommunens barn- och ungdomspolicy

Aktuell kunskap och forskning om barn och unga ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn och unga.

Med bakgrund av forskningen kring skadliga kemikaliers påverkan på barn har under året ett kommungemensamt arbete pågått med att ta fram lokala handlingsplaner för utfasning av farliga ämnen i förskolan, så kallad kemikaliesmart förskola.

För att höja kompetensen och öka kvalitén för barnen i förskolan har det under året skett ett samarbete med Uppsala universitet rörande utbildning av barnskötare till förskolelärare.

Österåkers kommun ska arbeta sektorsövergripande med barnets bästa i centrum i frågor som berör barn och unga.

Representanter från Skolförvaltningen deltar tillsammans med representanter från Socialförvaltningen och Landstinget i BUS-samarbetet (Barn och unga i behov av stödinsatser från både kommun och landsting) för att samordna arbetet och säkra barnets bästa. Under året har Skolförvaltningen också ett samarbete med Socialförvaltningen kring strategier och metoder kring problematisk skolfrånvaro samt med Samhällsbyggnadsförvaltningen rörande samhällsbetalda resor och lokalförsörjningsplanen för skolor och förskolor. Genom uppföljningsmodellen ”Med målen i sikte” lyfts barnens och elevernas egna röster om den verksamhet de befinner sig i för att kunna bedriva vidare kvalitets- och utvecklingsarbete. I de operativa delarna av Skolförvaltningen sker kontinuerliga samarbeten med interna och externa aktörer för att säkra barnets bästa och erbjuda bästa möjliga stöd.

Österåkers kommun ska erbjuda fortbildning till beslutsfattare, berörda yrkesgrupper samt barn och unga själva för att stärka kunskapen om barns rättigheter.

Under året har Ungdomsmottagningen HBTQ- certifierats av RFSL i syfte att stärka kunskapen om HBTQ-personers livsvillkor och därmed öka tillgänglighet och stöd till medborgarna. Arbetet med att HBTQ-certifiera resterande delar av Skolförvaltningen har påbörjats under 2017. Samtliga utbildningsinsatser och webbutbildningar via Pedagogcentrum har aktuell forskning som grund och barns utveckling i fokus.

Österåkers kommun ska stimulera och stötta unga i att själva komma med idéer samt öka deras möjligheter till inflytande i kommunala beslut.

Skolnämnden har huvudansvaret för kommunens Ungdomsråd vars roll är att vara ett forum för ungdomars engagemang och påverkansarbete i kommunen. Under 2017 har det skett ett arbete med att hitta nya/fler former för Ungdomsrådet att verka för att kunna attrahera fler ungdomar.

Beslut och åtgärder som rör barn och unga ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv.

Genom arbetet med barnbokslutet synliggörs beslut och åtgärder som rör barn och ungdomar under året.

8. Miljöarbete

Pedagogcentrum tillhandahåller en webbaserad utbildning för att ta fram handlingsplaner för giftfri miljö i förskolan. I februari 2017 hade samtliga kommunala och majoriteten av de fristående förskolorna handlingsplaner eller har redan fasat ut olämpliga produkter, material och leksaker. Återstående verksamheter kontaktas av Skolförvaltningen för introduktion av webbutbildningen.

Ungdomsmottagningen är miljödiplomerad enligt SLL (Stockholm Läns Landsting).

9. Framåtblick

Befolkningsutveckling i samband med bostadsbyggande medför ökat behov av förskolor och skolor.

Andelen behöriga förskollärare, fritidspedagoger och lärare behöver öka.

Brister vad gäller likvärdigheten mellan skolor och huvudmän behöver åtgärdas, bl a rörande skillnader i behörighet, lokaler och elevhälsa.

Ökat antal elever tas emot i så kallade resursskolor för särskilt stöd vilket medför ökade kostnader och ökad administration till följd av hantering av tilläggsbelopp och överklaganden.

Auktorisation av sfi införs ht 2018.

Skolplikten förlängs till tio år i och med införande av obligatorisk förskoleklass fr o m läsåret 2018/19.

Barn och ungas psykiska ohälsa förväntas öka nationellt vilket påverkar bl a ungdomsmottagningen, kommunala aktivitetsansvaret och skolhälsovården.

Bilagor:

Bilaga 1: Målbilaga verksamhetsplan 2017

Bilaga 2: Uppföljning interkontrollplan

Bilaga 3: Uppföljning asylsökande och nyanlända 2017

Målstyrning för Österåkers kommun					
Värdegrund: Delaktighet, dialog, mångfald samt öppenhet.		Reviderad 2018-01-31		Bilaga 1	
Kommunfullmäktiges inriktningsmål	Resultatmål (Skolnämnden)	Nuläge	Styrtal målnivå	Mätmetod	Resultat
Invánarna ska uppleva en professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service:	Nöjdheten med förvaltningens bemötande och tillgänglighet ska öka				
Indikator (NKI i medborgarundersökning)		49	54	Tillgänglighetsindex, medborgarundersökning 2015	Har ej kunnat mätas för 2017
Österåker ska ha en ekonomi i balans:	Ingen budgetavvikelse samt åtgärdsplan tas fram vid negativ budgetavvikelse				
Indikator (Fortsatt god ekonomisk hushållning)		0 % budgetavvike	Ingen avvikelse	Månadsuppföljning, delårsbokslut, årsbokslut	Uppnått
Indikator (Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse)				Månadsuppföljning	
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet:	Elevernas kunskapsresultat i skolan och föräldrarnas nöjdhet i förskolan ska öka				
Indikator (Andel elever med behörighet till gymnasium)		92%	100%	SCB /Siris, 2016/17	Ej uppnått
Indikator (Lärarnas behörighet)		69%	100%	SCB /Siris lå 2015/16	Ej uppnått
Indikator (Minst godkänd i alla ämnen)		84%	100%	SCB /Siris 2016/17	Ej uppnått
Indikator (Föräldrarnas nöjdhet i förskolan)		91	100	Nöjdhetsindex i MMIS 2017 (1)	Ej uppnått
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning:	Regelbunden samverkan mellan kommunen och landstinget avseende barn och elever med funktionsnedsättning i förskola och skola				
Indikator: Antal lokala BUS möten		2-3/termin	2/3 per termin	Uppföljning av samverkansmöten	Uppnått
Indikator: Antal samverkansmöten med landstingets barn- och ungdomshabilitering		1/termin	1 per termin		Uppnått
Österåker ska ha en trygg miljö:	Trygghet i skolan ska öka				
Indikator: Andelen elever i åk 5 som uppger att de är trygga i skolan ska öka		87	100	Trygghetsindex i MMIS 2017 (2)	Ej uppnått
Indikator: Andelen elever i åk 8 som uppger att de är trygga i skolan ska öka		83	100		Ej uppnått
Österåker skall sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka	Senast 2018 har förskolorna i kommunen inventerat material och utrustning samt utarbetat en handlingsplan för hur farliga ämnen kan fasas ut.				
Indikator: Andel förskolor som har en handlingsplan för utfasning av farliga ämnen		90%	100%	Uppföljning av samverkansmöten	På väg
Stark och balanserad tillväxt - Tillväxten skall vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Utbyggnad av lokaler till förskolor och skolor för att täcka behovet				
Indikator: Andel barn som får plats i förskolan inom 4 månader		100%	100%	Barnomsorgskö, IST förskola	Uppnått
Indikator: Andel elever som fått skolplacering i skolvalet enligt skollagens bestämmelser (3)		100%	100%	Skolvalet 2017	Uppnått
(1) Nöjdhetsindex i enkät till föräldrar i förskolan 2017					
(2) Trygghetsindex i enkät till elever i åk 5 och åk 8 2017					
(3) Skollagen 9 kap 15§, 10 kap 30§					

Uppföljning internkontrollplan 2017

Bilaga 2

Nämnd: Skolnämnden
Förvaltning: Skolförvaltningen
Enhet:

Id:	Kontrollmoment:
CENT 1	Andel fakturor som betalas efter förfallodag av totalt antal fakturor
	Totalt för kommunen är genomsnittligt sena fakturor 6,6% med avgränsning till betalningar sena 7 dagar eller mer. Målsättningen är nå under 5 % sena för kommunen som helhet.
	SKN har under 2017 haft 8,1 % sena fakturor och arbetar mot att nå under 5% för 2018
CENT 2	Andel löner som behöver korrigeras av totalt antal utbetalda löner
	Två rättningar har gjorts under 2017 med ca 30 -tal löner per månad motsvarar det 0,6% och får anses lågt
CENT 3	Andel inköpsvärde utanför avtal av totalt inköpsvärde
	Kontrollmomentet har inte kunnat följas upp
SKN 1	Att beslut fattas av rätt delegat enligt delegationsordning
	Stickprovskontroller har utförts och ingen anmärkning fanns.
	Att beslut om mottagande i särskola enligt skollagen § 7:5 finns
SKN 2	för elever som är inskrivna i särskolan efter 2012

Bilaga 3**Uppföljning per december 2017 asylsökande och nyanlända barn och elever - Skolnämnden****Nuläge – Antal barn och elever**

Asylsökande per juni och december i olika verksamheter nedan samt genomsnitt för vår- och hösttermin. I grundskolan har i genomsnitt 10 asylsökande gått i förberedelseklass och 18 i ordinarie klass. I gymnasiet går 59 i språkin introduktion och 4 på andra program.

			Utfall 2017 snitt helår
	Antal i juni	Antal i december	Antal vt/ht genomsnitt
Asylsökande			
Förskola	3	1	2
Förskoleklass	1	2	1,5
Grundskola	29	19	24
Gymnasium	55	59	57
Totalt	88	81	85

Intäkter och kostnader för asylsökande elever

Migrationsverket betalar ut schablonbelopp per år efter ansökan. Schablonen betalas ut under 10 perioder per år. Alla skolor registrerar LMA/Dossiernummer och inskrivningsdatum på sina elever i systemet och sedan matchas detta vid folkbokföringsdatum.

För helåret 2017 är intäkter från migrationsverket på 8,4 mnkr. Första halvåret är återsökt från migrationsverket men inga beslut har kommit. Vi inväntar fortfarande kv. 4 från 2016 på 2,8 mnkr som är balanserade från föregående år. Migrationsverket har i december gjort en preliminär delutbetalning på 6,2 mnkr till kommunen men återkommer med definitivt beslut.

Kostnader på ca 8 mnkr i form av peng har gått ut till verksamheterna.

Utfall december			
Asylsökande	Intäkter	Kostnader	Avvikelse
Förskola	192	248	-56
Förskoleklass	90	118	-28
Grundskola	1 889	1 723	166
Gymnasium	6 269	5 874	395
Totalt	8 440	7 962	478

Intäkter och kostnader för nyanlända med permanent /tillfälligt uppehållstillstånd.

Socialnämnden och Skolnämnden har gjort en överenskommelse om nyckelfördelning av de statsbidrag som Socialnämnden erhåller för nyanlända. Under 2016 och 2017 utgår från faktiska kostnader för utbildning enligt beslutade pengbelopp i olika verksamheter. Skolnämnden har erhållit 4,4 mnkr för helåret för elever som inte längre är asylsökande utan haft put mindre än 2 år i verksamheterna: grundskola, gymnasieskola och Sfi.

Tabellen nedan visar intäkter och kostnader för respektive verksamhet.

Utfall	December	December	December	
Nyanlända med permanent uppehållstillstånd	Antal genomsnitt	Intäkter	Kostnader	Avvikelse
Förskola				
Förskoleklass				
Grundskola	8	540	540	0
Gymnasium	25	2845	2845	0
SFI	80	1045	1045	0
Totalt	113	4 430	4 430	0